

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Stefan
Nazwisko: Mazurkiewicz
Miejsce urodzenia: Janowice
Data urodzenia: 08-05-1923
Imię ojca: Franciszek
Imię matki: Marianna
Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Objęty śledztwem prowadzonym od 03.08.1947 do 06.09.1947 przez Wydz. Śledczy WUBP w Bydgoszczy w sprawie żołnierzy i współpracowników Konspiracyjnego Wojska Polskiego na Kujawach pod dowództwem „Rysia”, wchodzącą w skład "Narodowych Sił Zbrojnych" na terenie powiatu Konin, Koło, Nieszawa, Włocławek w okresie od stycznia 1946 do sierpnia 1947. W wyniku akcji przeprowadzonej przez powiatowe urzędy bezpieczeństwa pod nadzorem WUBP w Bydgoszczy od 29 lipca do 6 sierpnia 1947 zatrzymano 28 osób - członków organizacji oraz osoby współpracujące z nią. Aktem sporządzonym 03.10.1947 przez oficera śledczego WUBP w Bydgoszczy Stefan Mazurkiewicz został oskarżony o udzielenie gościny i noclegu członkom organizacji w swoim gospodarstwie w Janowicach, pow. nieszawski posiadając wiedzę, że mają na celu zmianę przemocą istniejącego ustroju Państwa Polskiego, o udzielenie pomocy w akcji prowadzonej koło stacji Mchowo w pow. Koło poprzez stanie na straży oraz o udział w akcjach organizacji z użyciem broni.	IPN By 070/1189 t. 1-4 (1236/III).	

Akta nadzoru Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Bydgoszczy (Pr. 766/47) z okresu 03.08.1947 - 02.12.1949 w sprawie karnej dotyczącej „Rysia” i innych oskarżonych o przynależność w latach 1945-1947 do działającej we wschodniej Wielkopolsce oraz na Kujawach podziemnej organizacji o nazwie "Konspiracyjne Wojsko Polskie", a następnie do "Narodowego Zjednoczenia Wojskowego". Stefan Mazurkiewicz został tymczasowo aresztowany na mocy postanowienia Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Bydgoszczy z 07.08.1947, jako podejrzany o przynależność do "NSZ" w grupie pod dowództwem „Rysia”. Pociągnięty do odpowiedzialności karnej 22.08.1947. 25.08.1947 postanowiono o zamknięciu śledztwa. Aktem sporządzonym 03.10.1947 przez oficera śledczego WUBP w Bydgoszczy został oskarżony o udział w podziemnej grupie „Rysia”. 06.11.1947 WPR w Bydgoszczy postanowiła o zatwierdzeniu aktu oskarżenia i skierowaniu sprawy do Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy.

IPN By 141/62.

Akta sądowe w sprawie przeciwko „Rysiowi” i towarzyszom, oskarżonym o przynależność do "NSZ". Stefan Mazurkiewicz został skazany wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy (Sr. 527/47) z 30.11.1947 na łączną karę śmierci z pozbawieniem praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze i z przypadkiem całego mienia. Postanowieniem Najwyższego Sądu Wojskowego (Sn.Odw.S. 3620/47) z 08.01.1948 skargi rewizyjne obrońców pozostawiono bez uwzględnienia. Z urzędu wyrok ten w części dotyczącej m.in. Stefana Mazurkiewicza został zmieniony przez złagodzenie wymierzonej mu kary do 15 lat więzienia z utratą praw na 5 lat i przepadek całego mienia. Postanowieniem Wojskowego Sądu Rejonowego w Bydgoszczy (Sr. 527/47) z 14.04.1954 ww. został objęty amnestią - kara łączna więzienia została złagodzona do 10 lat z utrzymaniem kar dodatkowych. 14.07.1954 postanowiono o warunkowym zwolnieniu z odbycia reszty kary. Zwolniony z Ośrodka Pracy Więźniów w Libiąży 17.02.1955.

IPN By 66/1148-1151.

Sprawa Agenturalna Grupowa krypt. "Mściciel" dotycząca byłych członków ugrupowania niepodległościowego pod dowództwem „Rysia”, działającego na terenie województwa poznańskiego i bydgoskiego od 1946 do 1947. Rozpracowanie prowadził Wydz. III WUBP w Poznaniu od 30.09.1946 do 19.04.1948. Do celów operacyjnych wykorzystano tajnych współpracowników o pseudonimach „Burza”, „Żuk”, „Bormaszyna”. Sprawę zakończono w związku z aresztowaniem dowódcy oraz pozostałych członków i współpracowników organizacji. Stefan Mazurkiewicz przechodzi w protokołach przesłuchań podejrzanych, jako członek grupy.

IPN Po 003/392 t. 1 (399/IV).

Rozpracowanie obiektowe krypt. „B.Cz-3-Ryś” prowadzone od 15.10.1950 do 16.03.1955 w celu kontroli operacyjnej byłych członków podziemnej organizacji dowodzonej przez „Rysia” wchodzącej w skład Narodowych Sił Zbrojnych. W aktach znajdują się plany przedsięwzięć podjętych przez organy bezpieczeństwa w 1947 roku w sprawie likwidacji organizacji i ujęcia jej członków. Stefan Mazurkiewicz przechodzi w „Spisie członków współpracujących z bandą »Rysia«” oraz został wymieniony wśród figurantów sprawy.

IPN By 069/299 t. 1 (299/IV).

Materiały administracyjne Wydz. „C” KW MO w Katowicach zawierające wykazy osób zamieszkałych na terenie województwa katowickiego - byłych członków organizacji konspiracyjnych, m.in. AK i NSZ, działających w czasie II wojny światowej oraz w okresie powojennym na terenie kraju, które były podejrzane o dopuszczanie się zamachów na członków PPR, funkcjonariuszy MO i UB oraz żołnierzy LWP i Armii Czerwonej. Stefan Mazurkiewicz figuruje w trzech wykazach jako członek NSZ pod dowództwem „Rysia”, uczestnik akcji z bronią w ręku na dwóch funkcjonariuszy UB.

IPN Ka 063/86 (140/C).

Charakterystyka sporządzona 15.05.1974 w Wydz. „C” KW MO w Bydgoszczy dotycząca podziemnej organizacji „Burego”, „Ognia” i „Rysia”, działającej na terenie województw pomorskiego, łódzkiego i poznańskiego w okresie od 1945 do sierpnia 1947. Oddział utworzony w październiku 1945 przez „Burego” przybierał nazwę w zależności od pseudonimu dowódcy. Po „Burym” dowództwo objął „Ogień”, a następnie „Ryś”. Początkowo oddział miał „zabarwienie pro-akowskie”, a od kwietnia 1946 „zabarwienie NSZ”. Celem działalności organizacji była „bezwzględna walka z nowym ustrojem PRL” poprzez dokonywanie akcji na działaczach partyjnych, funkcjonariuszach MO, UB, członkach ORMO, żołnierzach KBW, WP i Armii Czerwonej, rozpowszechnianie wrogiej propagandy ustnej i pisanej oraz wysyłanie listów z pogrózkami do działaczy polityczno-społecznych. Przeciwko oddziałowi podejmowano systematycznie działania - w PUBP w Aleksandrowie Kujawskim i PUBP we Włocławku zorganizowano dwie grupy operacyjne. 25.02.1946, 01.03.1946, 15.03.1946 dochodziło do potyczek między oddziałami a funkcjonariuszami organów bezpieczeństwa. Stefan Mazurkiewicz przechodzi w charakterystyce, jako członek organizacji. Skazany przez WSR w Bydgoszczy na karę śmierci, złagodzoną następnie do kary 10 lat pozbawienia wolności. Zgodnie z kwestionariuszem osobowym sporządzonym 29.03.1974, Stefan Mazurkiewicz „w okresie od kwietnia 1947 r. do lipca 1947 r. był członkiem organizacji podziemnej pod dowództwem »Rysia« i brał udział w akcjach w powiecie Koło, Włocławek, za co został aresztowany w sierpniu 1947.

IPN By 012/4 (24/B), IPN By 010/24 t. 1-2 (24/B).

Charakterystyka sporządzona 17.08.1974 w Wydz. „C” KW MO w Bydgoszczy dotycząca podziemnej organizacji pod dowództwem „Szarego”, działającej na terenie Aleksandrowa Kujawskiego, Włocławka i Łodzi oraz powiatów bydgoskiego i kolskiego w okresie od kwietnia do listopada 1945. Organizacja o „zabarwieniu akowskim” powstała z inspiracji byłych członków AK z okresu okupacji z terenu województwa kieleckiego. Utrzymywała kontakt z inną organizacją - NSZ działającą na terenie Izbicy Kujawskiej. Do charakterystyki dołączono kwestionariusz osobowy dotyczący Stefana Mazurkiewicza – „pomocnika organizacji »Szarego«”, sporządzony 22.02.1974. W lipcu 1945 kwaterował u siebie grupę „Szarego”, która była ścigana przez grupę operacyjną SB – „Za powyższe w 1945 był aresztowany przez PUBP we Włocławku, jednak do powyższych czynów nie przyznał się i został zwolniony”. W 1947 roku wstąpił do grupy »Rysia«.

IPN By 012/5 (26/B), IPN By 010/26 t. 1, 2 (26/B).

Charakterystyka nr 104 sporządzona w 1978 roku w Wydz. „C” KW MO w Poznaniu pt. „Narodowe Siły Zbrojne. Pogotowie Akcji Specjalnej »Ryś«. Koło-Włocławek-Radziejów”. Stefan Mazurkiewicz został wymieniony w spisie członków grupy, bez pseudonimu, jako „szeregowy członek” w okresie od marca do sierpnia 1947. Stefan Mazurkiewicz w lipcu 1945 „wspólnie z braćmi kwaterował grupę »Szarego«, za co został zatrzymany przez PUBP we Włocławku. Nie przyznał się jednak do tej sprawy tłumacząc się nieobecnością w domu. Od marca 1947 jako członek grupy »Rysia«-PAS [Pogotowie Akcji Specjalnej] gościł i podejmował »Rysia« i jego zastępcę. W maju 1947 uczestniczył w akcjach organizacji, w sierpniu 1947 zatrzymany na terenie województwa bydgoskiego”.

IPN Po 05/252, IPN Po 003/392 t. 2 (399/IV).

Charakterystyka nr 159 sporządzone w 1980 roku w Wydz. „C” KW MO w Poznaniu oraz w 1982 roku w Biurze „C” MSW dotycząca podziemnej organizacji „Narodowe Siły Zbrojne” pod dowództwem »Szarego« działającej w pow. Koło-Konin-Nieszawa-Włocławek. Załóżek grupy stanowili członkowie organizacji młodzieżowej Oddziały Szkolne AK, istniejącej w Gimnazjum im. Ziemi Kujawskiej we Włocławku. W późniejszym okresie grupę zasilili dezercerzy z WP, SOK i MO. W czerwcu-lipcu 1945 „Szary” podporządkował się „Szreniawie” - dowódcy organizacji Pułk Ziemi Kujawskiej. Nawiązał też kontakty i ściśle współpracę z placówkami konspiracyjnymi NSZ oraz z Armią Pomocniczą pod dowództwem „Faraona” i z innymi grupami. Stefan Mazurkiewicz był synem rolnika posiadającego 9 ha gospodarstwo w Janowicach w powiecie nieszawskim. W listopadzie 1945 został aresztowany przez PUBP we Włocławku jako podejrzany o współpracę z grupą „Szarego”. Nie przyznał się do współpracy z tą grupą i z braku dowodów winy został zwolniony. 07.08.1947 przesłuchany ponownie na tę okoliczność zeznał, że udzielał „Szaremu” kwatery i innych form pomocy. W późniejszym okresie od marca 1947, był członkiem NSZ pod dowództwem „Rysia”, za co został aresztowany i skazany.

IPN Po 003/392 t. 3 (399/IV), IPN Po 05/132 t. 1-2.

Wybrane materiały z akt śledczych w sprawie przynależności do organizacji NSZ dowodzonej przez „Rysia”, działającej w 1947 roku w rejonie powiatu Koło. Materiały zawierają ankiety personalne, karty przesyłane między wydziałami dotyczące braci Mazurkiewiczów, odpis wyroku WSR w Bydgoszczy i inne dokumenty. Większość materiałów (skoroszyt) dotyczą Stefana Mazurkiewicza: jako aktywny członek grupy „Rysia” został zatrzymany na mocy rozkazu 06.08.1947. Został pociągnięty do odpowiedzialności karnej na mocy postanowienia oficera śledczego WUBP w Bydgoszczy z 22.08.1947. Śledztwo przeciwko niemu zamknięto 25.08.1947.

IPN Po 04/1975 (11519/III).